

עציצים פורחים של רימונים

מוטי הררי- מו"פ ערבה דרומית
דורון הולנד, עירית בר יעקב וכאמל חטיב- מנהל המחקר החקלאי, נווה יער
איריס ידידיה- מנהל המחקר החקלאי, מרכז וולקני
דרור מזרחי- מגדל פרטי

הרימון הפך בשנים האחרונות למוצר מבוקש בקרב הצרכנים בעולם בעיקר בשל תכונותיו הבריאותיות. אספקט לא פחות מוכר של הרימון הוא יופיו וערכו האסתטי והשימוש בצמח הרימון כצמח נוי בעציץ. תכונות אלו מצאו את ביטויים כבר בתנ"ך ובאין ספור שירים שפורסמו לאורך כל ההיסטוריה. בעולם קיימים כבר היום צמחי עציץ מרוסנים של רימון שמקורם מזרעיים שונים של הרימון הננסי מהזן Nana. בישראל מייצאים היום עציצי רימון ננסי לאירופה אולם היקף היצוא מוגבל בעיקר בשל בעיות בגידול. כל הזנים הללו הינם בעלי פרחים כתומים ופירות אדמדמים קטנים. פירות אלו אינם מתאימים למאכל. במסגרת תכנית זו נבחנת האפשרות של יצור רימונים כמוצר עציץ וצמח פטיו הנושא בנוסף לתכונותיו האסתטיות-קישוטיות גם פירות נאכלים. האפשרויות נוספות להגדלת היקף יצוא הרימונים הינה ייצור של טיפוסים מיוחדים המבוססים על זני רימונים בעלי פירות שחורים וזני רימון בעלי פרחים לבנים הקיימים היום בנווה יער. בתכנית מחקר זו אנו מציעים פיתוח נוסף של ענף עציצי הרימון באמצעות הכלאות ליצירת מכלואי רימון ננסיים שלהם פירות שחורים וכן זנים ננסיים בעלי פרחים לבנים שלמיטב ידיעתנו אינם קיימים היום בשוק. במקביל ננסה לשפר את שיטות הריבוי של הרימונים הללו בכדי להגדיל את כושר הייצור ואת היקף היצוא.

מטרות המחקר: 1. ייצור מכלואי רימון מרוסנים, ירוקי עד, נושאי פירות נאכלים ובעלי צבע ומראה ייחודי לגידול כצמחי נוי בעציצים וכצמחי פטיו באמצעות הכלאות ובאמצעות טיפולי נינוס.

2. פיתוח פרוטוקול גידול לצמחי עציץ ופטיו של מכלואים קיימים של רימונים ירוקי-עד.

3. לימוד השפעת טיפולי הגברת פריחה ומועדי יישומם על מכלואים מבוססי רימון ירוקי-עד.

4. אופטימיזציה של משלוח ימי של טיפוסים ננסיים ירוקי עד. (לא במסגרת הזמן של הפרויקט הנוכחי)

תוצאות ביניים

נוצרו 4 צירופי מיכלואים בין רימון מזנים מסחריים מקובלים – וונדרפול, עכו, שני ופרסי שחור לבין רימון ירוק עד "גאלה". נבחנה תורשת התכונה לרימון ירוק עד. מכל אחד מצירופים אלו הוכנו כמאתיים צמחים מריבוי מזרעים. מחצית ממכלואים אלו הועברו לחוות נווה יער ומחציתם נשתלו בחוות יטבתה.

נערך מעקב אחרי תכונות המיכלואים כאשר כל צמח שונה גנטית. נבחנות התכונות הבאות – מועד הפריחה, מספר הפרחים, מועד החנטה, מועד ההבשלה, תכונות הפירות – צבע (כולל עצמת הצבע בתנאי טמפרטורות גבוהות), טעם, רמת חמיצות ומתיקות. זרע רך או קשה, מידה קוצניות הענפים, גדל הפרי הבודד. לכל פרט כרטיס מעקב ספציפי. מספר פרטים בעלי מופע מתאים נבחרו ע"י משתלות חישתיל על מנת למסחר צמחים אלו כצמחי פטיו. בשלב זה נערכים במשתלות חישתיל ניסויי ריבוי.

נערכה סלקציה ובה נמצאו כעשרים ושנים מיכלואים העומדים בקריטריונים שהוגדרו. מצמחים אלו יוכנו ייחורים להקמת חלקת ניסוי לביסוס פרוטוקול הגידול ליצור עציצים וצמחי פטיו.

מיכלוא נושא פרחים ופירות בחודש פברואר